

กรมอนามัย
สถาบันพัฒนาสุขภาวะเขตเมือง

หลักสูตรพัฒนาบุคลากร ในหน่วยบริการระบบสุขภาพปฐมภูมิ

โดย

นายแพทย์เกษม เวชสุทธานนท์

ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาสุขภาวะเขตเมือง กรมอนามัย

วันที่ 11 พฤษภาคม 2564 ณ สำนักสนับสนุนระบบสุขภาพปฐมภูมิ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

กรมอนามัยส่งเสริมให้คนไทยสุขภาพดี

จัดทำโดย : สถาบันพัฒนาสุขภาวะเขตเมือง <http://mwi.anamai.moph.go.th>

กรมอนามัย
สถาบันพัฒนาสุขภาพระดับเมือง

การพัฒนางานบริการ สถาบันพัฒนาสุขภาพระดับเมือง กรมอนามัย

กรมอนามัยส่งเสริมให้คนไทยสุขภาพดี

 <http://mwi.anamai.moph.go.th>

การดำเนินงาน HL ในภาคีเครือข่าย

4 ก้าวอย่าง

1. การวางแผน	1.เรียนรู้ บริบทเชิงบวก 2.ค้นหาทุนมนุษย์และสังคม 3.ค้นหาผู้รอบรู้ (V-People) 4.กระตุ้นการมีส่วนร่วม 5.ร่วมกันตัดสินใจว่าจะทำอะไร (แผนฯ)
2. การลงมือทำ	6.จัดทำกลไกการขับเคลื่อน 7.ลงมือทำแผนสู่การปฏิบัติ
3. การเรียนรู้	8.เรียนรู้ แลกเปลี่ยน ถอดบทเรียน
4. การปรับปรุง	9.ปรับปรุง พัฒนาอย่างต่อเนื่อง

9 ขั้นตอน

ขอบเขตดำเนินงาน :

4 กลุ่มวัย
สิ่งแวดล้อม
ชุมชน
เขตเมือง

กรมอนามัย
สถาบันพัฒนาสุขภาพระยอง

หลักสูตรที่ดำเนินการ

หลักสูตรสร้างความรอบรู้สร้างลูกคุณภาพ

SCHOOL

หลักสูตรมิติใหม่โรงเรียนรอบรู้ด้านสุขภาพ

หลักสูตรสถานประกอบการรอบรู้ด้านสุขภาพ

หลักสูตรการพัฒนาชมรมผู้สูงอายุรอบรู้สุขภาพ

หลักสูตรผู้ประกอบการรอบรู้สุขภาพอาหาร

หลักสูตรการเสริมสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพในผู้ป่วย NCDs

กรมอนามัยส่งเสริมให้คนไทยสุขภาพดี

<http://mwi.anamai.moph.go.th>

การดำเนินงานในหน่วยบริการ

กรมอนามัย
สถาบันพัฒนาสุขภาพระยอง

การให้บริการแบบเดิมในอดีต

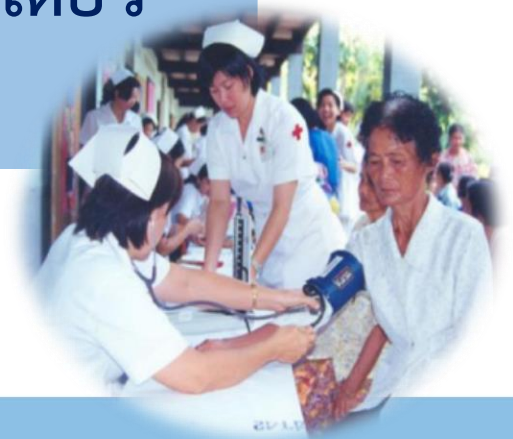
สอนแบบรวมๆ

ไม่มีการติดตาม

ตัดสื่อโหล

เน้นปริมาณ

สื่อสารทางเดียว

กรมอนามัยส่งเสริมให้คนไทยสุขภาพดี

 <http://mwi.anamai.moph.go.th>

การดำเนินงาน HL ในหน่วยบริการ

ใช้กระบวนการของ HL เพิ่มศักยภาพของหน่วยบริการในการเพิ่มความรอบรู้ด้านสุขภาพของผู้รับบริการ

ขอบเขตการดำเนินงาน

1. ปรับแนวคิดและทัศนคติของเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ (mindset) ปรับกระบวนทัศน์ (Paradigm Shift) ทักษะการสื่อสาร การบริการด้วยใจ (Service Mind)
2. ปรับสิ่งแวดล้อม ที่เอื้อต่อการเข้าถึงและกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ได้เอง : หลักสูตรนักพัฒนาสิ่งแวดล้อม/หลักสูตรการจัดทำสื่อสาธารณะ และเครื่องมือประเมินสิ่งแวดล้อม/สื่อที่มีประสิทธิภาพ
3. ปรับกระบวนการการให้บริการ **Ask me 3 /Teach me back /BA BI MI**

HLC Premium Clinic at ANC

Digital Health Literacy

- สร้างไลน์กรุป ครอบครัวคุณภาพด้วย HL เพื่อเป็นสื่อกลางในการติดต่อสอบถามแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างเจ้าหน้าที่และหญิงตั้งครรภ์
- ผลิตสื่อให้ความรู้ผ่านทาง QR CODE

หลักการ ส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพให้แก่หญิงตั้งครรภ์และสามี

1. วาดฝัน ตามฝัน ปันดาว (สำหรับหญิงตั้งครรภ์รายใหม่)
2. เก่ง ก่อน เกิด (การกระตุ้นพัฒนาการทารกในครรภ์)
3. รู้จริง รู้ไว ปลอดภัย แน่นอน (อาการผิดปกติที่หญิงตั้งครรภ์ต้องมา รพ.)

HLC Premium Clinic at Pediatric

Digital Health Literacy

- การตรวจพัฒนาการผ่าน VDO CALL
- สร้าง Line group โรงเรียนพ่อแม่

หลักสูตร

- หลักสูตรส่งเสริมความรอบรู้เรื่องภูมิแพ้ (การล้างจมูก)
- เล่น เล่น เน้นภาษา

HLC Premium Clinic at Breastfeeding Daycare

หลักสูตร

- หลักสูตรการเตรียมความพร้อมเด็กปฐมวัยก่อนเข้าโรงเรียนโดยเลิกใช้ขวดนมและผ้าอ้อมสำเร็จรูป
- หลักสูตรสร้างความคุ้นเคยกับน้ำในเด็กปฐมวัย

สร้างความรอบรู้ โดยพ่อแม่ผู้เลี้ยงดูเด็ก
มีส่วนร่วม ผ่านชมรมผู้ปกครอง

กรมอนามัย
สถาบันพัฒนาสุขภาพระดับสูง

HLC Premium Clinic at GP

Digital Health Literacy

- ให้คำปรึกษาทางโทรศัพท์ กรณีผู้ป่วยไม่สะดวกเดินทางมาพบแพทย์
- ผลิตสื่อให้ความรอบรู้ด้วยรูปแบบสื่อภาพและเสียง

หลักสูตร

หลักสูตรเสริมสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพในผู้ป่วย NCDs โดยเน้น 6 ทักษะตามกระบวนการ HL

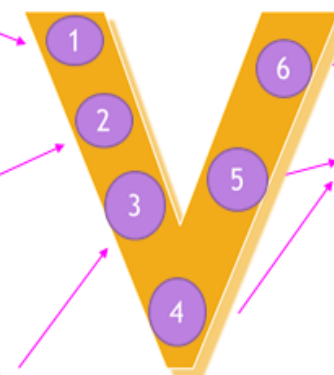

HLC Premium Clinic at ทันตกรรม

Digital Health Literacy

- การผลิตสื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพช่องปากและฟัน
- สื่อสารกับผู้รับบริการให้เข้าใจถึงปัญหาและการปฏิบัติตนตามมาตรการ เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของโรค covid-19

-
- ❖ เด็กที่มารับวัคซีนที่คลินิกเด็กทุกคนได้รับการส่งต่อมายังห้องทันตกรรม เพื่อรับการตรวจสุขภาพทางฟลูออไรด์วานิช และผู้ปกครองได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพช่องปากเด็กตามช่วงอายุ
  - ❖ ผู้ปกครองเข้าใจถึงสาเหตุของการเกิดฟันผุ ความสำคัญของการทำความสะอาดช่องปากตั้งแต่เด็กมีฟันน้ำนมซี่แรก การหัดใช้แปรงและหลอดดูด การเลิกขวดนม การเลิกนมม็อคคิง และการฝึกให้เด็กรับประทานอาหารเป็นเวลา
  - ❖ มีการสอบถามแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการดูแลสุขภาพช่องปากเด็ก โดยปัญหาที่พบได้บ่อยคือ เด็กไม่ให้ความร่วมมือในการฟัน ไม่ยอมเลิกขวดนม ไม่ได้ใช้ยาสีฟันผสมฟลูออไรด์ เด็กที่มีฟันผุไม่ได้รับการรักษาเนื่องจากผู้ปกครองกลัวว่าเด็กจะไม่ให้ความร่วมมือ
  - ❖ ผู้ปกครองที่ได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่สามารถนำข้อมูลที่ได้รับไปบอกต่อแก่บุคคลอื่นที่ได้ โดยเฉพาะผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการเลี้ยงดูเด็ก
  - ❖ ผู้ปกครองตัดสินใจปรับเปลี่ยนพฤติกรรมดูแลสุขภาพช่องปากตามข้อมูลที่เจ้าหน้าที่แนะนำ โดยได้รับอุปกรณ์ในการดูแลสุขภาพช่องปาก รวมทั้งตัดสินใจพาบุตรหลานมารับการรักษาในรายที่มีปัญหาสุขภาพช่องปาก

การเสริมสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพผู้ป่วยในชุมชน (การเยี่ยมบ้าน)

การเข้าถึงข้อมูล
สุขภาพและบริการ
สุขภาพ (access)

ความรู้ความเข้าใจ
(cognitive)

ทักษะการสื่อสาร
(communication
skill)

ทักษะการตัดสินใจ
(decision skill)

การจัดการตนเอง (self-
management)

แนวทางการประเมินผู้ป่วยขณะเยี่ยมบ้าน INHOMESSS

- I = Immobility
- N = Nutrition
- H = Housing
- O = Other people
- M = Medication
- E = Examination
- S = Safety
- S = Spiritual health
- S = Service

กรมอนามัย
สถาบันพัฒนาสุขภาพระดับสูง

การประยุกต์ใช้หลักสูตร HL สสม. สู่การดำเนินงาน ในหน่วยบริการระบบสุขภาพปฐมภูมิ กทม.

ประสานงานกับเขตสุขภาพที่ ๑๓
เพื่อจัดทำโครงการขับเคลื่อน HL

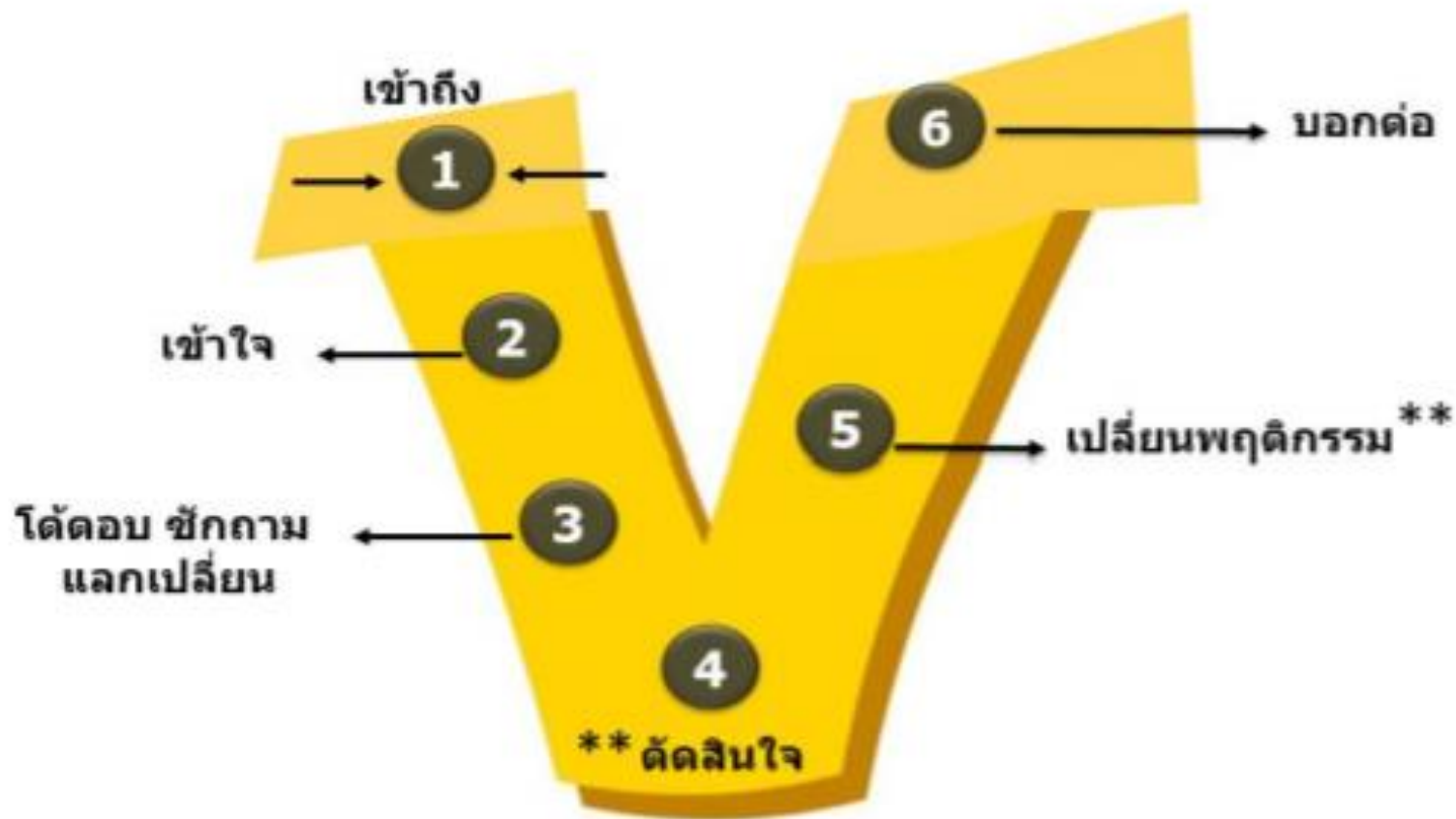

ประยุกต์ใช้หลักสูตรฯ ในหน่วย
บริการระบบสุขภาพปฐมภูมิ กทม.
โดยการถ่ายทอดหลักสูตร HL
สสม. สู่บุคลากรเขตสุขภาพที่ ๑๓

กรมอนามัย
สถาบันพัฒนาสุขภาพภาคเหนือ

กระบวนการ V - Shape

กรมอนามัย
สถาบันพัฒนาสุขภาพระดับสูง

“ การที่จะดำเนินงานด้าน Health Literacy ให้สำเร็จนั้น ต้องอาศัยสิ่ง ที่เรียกว่าแรงจูงใจ (Motivation) ซึ่งเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญของมนุษย์ ”

กรมอนามัยส่งเสริมให้คนไทยสุขภาพดี

 <http://mwi.anamai.moph.go.th>

กรมอนามัย
สถาบันพัฒนาสุขภาพระเทศเมือง

THANK YOU!

กรมอนามัยส่งเสริมให้คนไทยสุขภาพดี

 <http://mwi.anamai.moph.go.th>